

EL GLOBUS QUE SE INFLA SOL

Materials:

ampolla petita, globus, bicarbonat i vinagre.

Procediment:

1. amb ajuda de l'embut tirem el bicarbonat dins del globus (més o menys la meitat del globus ha de quedar ple).
2. Col·loquem una mica de vinagre a l'ampolla
3. Col·loquem amb compte el globus sobre ampolla deixant caure el bicarbonat que es troba dins del globus

El resultat obtingut és...

En actuar entre si ambdues substàncies es produirà una efervescència i, com a conseqüència, el globus s'inflarà.

Explicació:

En reaccionar l'àcid acètic amb la sal, es produeix diòxid de carboni que és el gas que infla el globus.

MIRALL QUE “DESESPAREIX”

Materials:

got de vidre, mirall petit o cullera, aigua.

Passos:

1. Col·loca el mirall o cullera dins del got.
2. Observa-ho des de fora.
3. Plena d'aigua.

Què passa:

la refracció de l'aigua fa que certes parts de l'objecte semblin invisibles.

FER ELECTRICITAT ESTÀTICA

Materials:

globus o pinta plàstic, llauna buida.

Passos:

1. Frega el globus al teu cabell
2. Apropa'l a una llauna d'alumini.

Què passa:

la llauna roda per atracció electrostàtica.

L'ou que rebot

Materials:

1 ou de gallina fresc

1 Got de vidre transparent

Vinagre

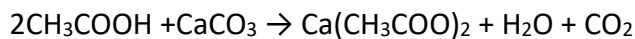
Procediment:

Col·loca l'ou dins del got i aboca-hi vinagre fins a cobrir-lo del tot i una mica per dalt: deixa reposar l'ou dins del vinagre de 48 hores, passat aquest temps retira l'ou i renta'l amb aigua: aixafa'l una mica per sentir la seva textura, a una alçada de mig metre deixa-ho caure.

Què passa?

Quan l'ou entra en contacte amb el vinagre es produeix una reacció química. Concretament, gràcies a aquesta reacció hi ha una transformació dels reactius que són l'àcid acètic del vinagre (CH₃COOH) i el carbonat càlcic (CaCO₃) de la closca de l'ou en unes altres substàncies que són els productes de la reacció.

Com a conseqüència d'aquesta reacció la closca de l'ou es va desfent i al cap del temps l'ou queda únicament protegit per la seva membrana. La reacció química que es produeix és la següent:

La membrana que rodeja l'ou és semipermeable o porosa, és a dir, deixa passar únicament determinades substàncies a través dels seus porus. Això explica que l'ou s'hagi fet més gran, ja que part del líquid del got pot passar cap l'interior i això provoca aquest augment en la mida de l'ou respecte de l'ou inicial. Aquest procés s'anomena osmosi.

Tinta màgica

Material:

1 Pinzell o cotonet

Suc d'una llimona

1 Cullerada d'aigua

1 Full blanc

1 Espelma

Procediment:

Barreja el suc de la llimona amb la cullerada d'aigua, realitza un dibuix a la fulla, utilitzant un pinzell o cotonet i la llimona; deixa assecar perfectament el full fins que no es vegi res.

Amb l'ajuda d'un adult pren la vela i passa per damunt d'ella el full no gaire a prop.

Què passa:

per l'oxidació de la llimona el dibuix es torna d'un color cafè deixant de ser invisible.

Podran unes llimones encendre una bombeta?

Materials:

- Llimones: Diversos (4-5 són suficients per encendre un LED petit)
- Elèctrodes de zinc: Cargols o claus galvanitzats
- Elèctrodes de coure: Monedes de coure o trossos de cable de coure
- Cables de connexió: Amb pinces de cocodril per facilitar la connexió entre llimones
- LED: Un petit LED de baix voltatge

Passos

Prepara les llimones: Roda suaument les llimones per trencar les membranes internes i fer-les més sucoses.

Insereix els elèctrodes: A cada llimona, insereix un elèctrode de zinc i un de coure, assegurant-te que no es toquin entre si. L'àcid de la llimona actuarà com l'electròlit.

Connecta les llimones en sèrie: Fes servir els cables per connectar l'elèctrode de coure d'una llimona a l'elèctrode de zinc del següent. Repeteix aquest procés amb totes les llimones.

Connecta el LED: Connecta l'elèctrode de coure de l'última llimona al terminal llarg del LED (ànode) i l'elèctrode de zinc de la primera llimona al terminal curt del LED (càtode).

Observa la reacció: El LED s'hauria d'encendre. Si no ho feu, invertiu les connexions del LED

Explicació del mètode científic

Observació: S'observa que les llimones poden generar una petita quantitat d'electricitat.

Hipòtesi: És possible encendre una bombeta connectant diverses piles de llimones.

Experiment: Es construeixen les piles de llimones i es connecten en sèrie per mesurar si la hipòtesi es compleix.

Anàlisi: Es determina que el voltatge augmenta en connectar més llimones en sèrie, cosa que permet encendre el LED, confirmant la hipòtesi.

Conclusió: L'acidesa de la llimona, combinada amb els dos metalls diferents, genera una reacció electroquímica que produeix corrent elèctric.

L'arc de Sant Martí amb tovallons

Materials:

- Dos gots amb aigua
- tovallons de paper
- retoladors de colors un plat o superfície plana

Procediment:

Pinta els extrems d'una tira de tovalló amb diferents retoladors. Col·loca els extrems als gots amb aigua. Observa com l'aigua "trep" pel tovalló i els colors es troben al centre, formant un arc de Sant Martí.

Què passa?

Capil·laritat, que és la capacitat d'un líquid per ascendir per un material porós.

Pescar gel

Materials:

- Gel
- aigua
- sal
- fil o corda fina
- un got o bol.

Procediment:

Col·loca un glaçó de gel a l'aigua. Poseu el fil sobre el gel. Fes una mica de sal directament sobre el gel i el fil, i espera aproximadament un minut. Aixeca el fil i el gel s'enganxarà a ell, permetent-te "pescar-lo".

Què passa?

La sal abaixa el punt de congelació de l'aigua. El gel al voltant del fil es fon lleugerament i després es torna a congelar, atrapant el fil.

Moneda voladora

Materials:

- forquilles
- piles
- moneda

Procediment:

Col·loca la moneda dins de les dues culleres i sacseja-les amb la moneda endins, després col·loca la moneda a la meitat del cercle i les dues culleres als costats de les piles 📱 Vola!!

Què passa?

la moneda gira sola, has creat el teu propi camp magnètic.

Ou i ampolla

Materials:

- 1 ou cuit i pelat
- 1 ampolla de vidre amb boca lleugerament més estreta que l'ou
- 1 tros de paper
- Un fòsfor o encenedor

Passos:

Cuina i pela l'ou.

Encén un petit tros de paper i deixa'l caure dins l'ampolla.

Ràpidament col·loca l'ou sobre la boca de l'ampolla, segellant-la.

En uns segons l'ou serà succionat cap a l'interior.

Què passa?

Al posar els llumins encesos dins de l'ampolla, l'aire es calenta i expandeix. Quan hi posem l'ou, no deixem que entri més oxigen el que provoca que s'apagui el foc. Llavors l'aire de dins de l'ampolla es refreda i es contrau fent que la pressió de l'interior de l'ampolla baixi. Per tant, la pressió de l'exterior de l'ampolla, la pressió atmosfèrica, empeny l'ou i entra.

Làmpada de lava amb llet

MATERIALS:

Una ampolla (o un recipient llarg).
Pastilles efervescents.
Llet.
Oli vegetal.
Una llanterna.

PROCEDIMENT:

L'experiment és molt senzill: primer omplis un recipient amb llet i després afegixes una mica d'oli, que queda flotant perquè no es barreja amb la llet. Ho deixes reposar un moment i poses una llanterna a sota perquè es vegi millor el que passa a dins.

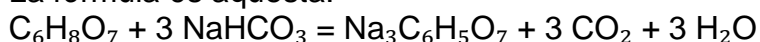
Després afegixes una pastilla efervescent i comencen a sortir bombolles que puguen i baixen, creant un efecte semblant a la lava movent-se. Queda molt cridaner, sobretot si l'habitació és una mica fosca.

- **El perquè d'això:**

El que està passant aquí és molt simple. La llet i l'oli no es barregen perquè tenen densitats diferents: la llet pesa més i queda a baix, i l'oli queda a dalt.

Quan hi tires la pastilla efervescent, l'aigua de la llet fa que l'àcid cítric ($C_6H_8O_7$) i el bicarbonat de sodi ($NaHCO_3$) reaccionin entre ells i produeixin diòxid de carboni (CO_2).

La fórmula és aquesta:

El CO_2 s'enganxa a les gotetes i les fa pujar; quan el gas s'allibera, tornen a baixar. Per això sembla que hi hagi "lava" movent-se dins del recipient.

Volcà de Llimona

MATERIALS:

1 o 2 llimones grans.

Bicarbonat de sodi.

Colorant alimentari (qualsevol color).

Un got d'aigua (opcional).

Un escuradents o cullera petita.

Un bol o plat per treballar sense embrutar.

PROCEDIMENT:

Parteix una llimona per la meitat i posa-ho en un plat. Amb un escuradents o una cullereta aixafa una mica la polpa perquè surti més suc.

Després afegeix unes gotes de colorant a sobre i, just després, fes una culleradeta de bicarbonat.

En aquell moment començarà a sortir escuma de colors, com si la llimona estigués fent una petita erupció.

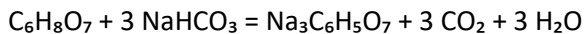
Si voleu que l'efecte duri més, podeu fer una mica d'aigua o afegir una mica més de bicarbonat mentre continueu movent la polpa.

El perquè d'això:

Quan barreges el suc de llimona amb el bicarbonat, reaccionen perquè la llimona té àcid cítric ($C_6H_8O_7$) i el bicarbonat és bicarbonat de sodi ($NaHCO_3$).

Quan es toquen, es forma diòxid de carboni (CO_2), que és un gas. Aquest gas és el que fa que surtin un munt de bombolles i escuma, com si la llimona estigués fent una petita erupció.

La fórmula és aquesta::

Resumint:

L'àcid de la llimona "trenca" el bicarbonat i allibera CO_2 , que és el que veus en forma de bombolles.

